
Årsmelding 2022 for Numedalslågen

forvaltningslag

Styrets sammensetning og arbeid

Styret har bestått av følgende personer: Geir Jespersen (styreleder), Bjørn Ruberg, Andreas Holm Kvalevåg, Erling Olav Tvedten og Ole Bjørn Bårnes. Styret har i 2022 hatt både fysiske møter og nettmøter. Før øvrig er det kommunisert pr telefon og e-post. Styret har hatt flere møter med Statsforvalter og flere styremedlemmer deltok på en samling arrangert av Norske Lakseelver.

Fisket i Numedalslågen 2022

2022 var det andre året med nye fisketider fastsatt av nasjonale myndigheter.

Med høye strømpriser og lav fyllingsgrad i vannkraftmagasinene som bakteppe forventet vi lav vannføring gjennom sesongen. Regulantene slapp heller ikke gjennom nok vann til at Numedalslågen opplevde noen vårflom. Disse faktorene gjorde at vi forventet økte forekomster av sykdomsutbrudd i løpet av sesongen, men dette skjedde heldigvis ikke i merkbar grad.

Flere flåtefisker bruker vårflommen til å få flåtene på vannet, så i fravær av vårflom ble flere flåter liggende på land denne sesongen.

Tabellen under viser fangst fordelt på art:

	Antall	Vekt (kg)	Maks	Min	Gj.snitt
Laks	3230	13922,9	15,6	0,5	4,31
Sjørørret	116	140	4,7	0,4	1,21
Regnbueørret	1	0,8	0,8	0,8	0,8
Pukkellaks	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	3348	14065,2			

Tabellen under viser fangst fordelt på fangstredskap:

	Antall	% av ant.	Vekt (kg)	% av vekt
Reke	753	22,49%	3101	22,05%
Mark	708	21,15%	2648	18,83%
Flåte	637	19,03%	2597,3	18,47%
Flue	492	14,70%	1967,3	13,99%
Sluk	235	7,02%	995,4	7,08%
Flue & Søkke	181	5,41%	1023,1	7,27%
Teine	106	3,17%	618,6	4,40%
Wobbler	85	2,54%	335,2	2,38%
Spinner	49	1,46%	217,9	1,55%
Gip	46	1,37%	268	1,91%
Drivgarn	26	0,78%	165,6	1,18%
Mælkast	14	0,42%	77,9	0,55%
Ukjent	9	0,27%	22,9	0,16%
Flue & Dupp	7	0,21%	27	0,19%
	3348		14065,2	

Fangstrapportering

Vi har fra 2011 og til og med sesongen 2022 benyttet et webbasert fangstrapporteringssystem («laksebørsen») levert av Lågens framtid, dette har fungert svært godt. Leverandør varslet at løsningen ville tas ut av drift etter endt sesong, og forvaltningslagets styre har jobbet med å kartlegge tilbud slik at en ny løsning skal være på plass før fiskesesongen 2023. Alle historiske data fra laksebørsen ble hentet ut før løsningen ble stengt, og disse vil bli importert til ny løsning for å fortsatt kunne se historikk.

All fangst i 2022 ble lagt inn av valdansvarlige selv. Det har heller ikke vært behov for puring på manglende rapportering. Vi opplever at det fins god forståelse for at korrekt rapportering er viktig for forvaltningen av elva.

Drivgarnsfiske

Det kom i 2022 inn 4 søknader:

- Berja/Føssa
- Bårnes Søndre
- Sjulstad
- Holm-Gjone

Ved tilfeldig trekking foretatt av styret ble Berja/Føssa og Bårnes Søndre trukket ut til å gjennomføre drivgarnsfiske sesongen 2022.

Styret opplever ulik grad av informasjon og tilrettelegging for besøkende ved utøvelse av drivgarnsfiske. Vi ønsker at fisket skal kunne oppleves og vises frem, og jobber derfor for at rettighetshavere som får tildelt slike tillatelser må øke bevisstheten rundt informasjon og tilrettelegging for publikum.

Midtsesongevaluering

Styret gjennomførte 14/7-22 midtsesongevaluering for Numedalslågen. Ved midtsesongevaluering av laksefisket gjøres en vurdering av hvor sannsynlig det er at man kommer til å nå gytebestandsmålet i inneværende sesong. Dette gjøres rent konkret ved at vi fyller inn fangstene i prognosemodellen utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA), slik vi er pålagt av Miljødirektoratet. Modellen tar utgangspunkt i gjennomsnittlig fangstfordeling gjennom sesongen de senere årene, og resulterer i en prosentverdi hvor 100% tilsvarer oppnådd tilstrekkelig gytebestand.

Da det ikke var vårflom i 2022 var det mange av flåtefiskene som ikke fikk fisket tidlig i sesongen. Dette medførte at kulturhistoriske fiskeinnretninger ved midtsesongevalueringen i 2022 hadde fanget ca 1,8 tonn, mot mer enn 3 tonn i samme periode i 2021. Fangsttallene bygger følgelig i større grad enn tidligere år på sportsfiskets fangster.

På tidspunktet for midtsesongevaluering var det likevel fanget mere laks totalt enn på tilsvarende tidspunkt i 2021. Det var ingen ting som indikerte at det var en spesielt tidlig eller sein oppgang i 2022, og dette indikerte at Numedalslågen ville oppnå 219% av gytebestandsmålet.

RESULTAT	Tidlig år	Normalt år	Seint år
Forventet gytebestand ved sesongslutt	16159 kg	26951 kg	58163 kg
Avvik fra gytebestandsmålet	3863 kg	14656 kg	45867 kg
Forventet gytebestand som prosent av gytebestandsmålet	131 %	219 %	473 %

Med 219 % gytemålloppnåelse vil vi etter endt sesong vil ha mer enn dobbelt så mye gytefisk i elva enn det som trengs for å oppnå maksimal produksjon av lakseyngel. Hvis oppgangen skulle vise seg å bli sein, viser beregningene at vi vil ha nesten fire ganger mer gytefisk tilbake i elva enn det som trengs for å nå gytebestandsmålet. Selv hvis årets sesong skulle vurderes til å ha tidlig oppgang, gir modellen grunnlag for å kunne sette i verk det utvidende handlingsalternativet.

Lav fyllingsgrad i vannmagasinene kombinert med høye strømpriser ga høy sannsynlighet for fortsatt begrenset vannføring gjennom sesongen, dette ble vurdert som en faktor for å holde fiskereglene uendret. På den annen side vil tilpasset fisketrykk i tråd med foreløpig fangststatistikk bidra til å begrense eventuelle sykdomsutbrudd hvis det skulle bli høy vanntemperatur som en følge av lav vannføring.

Styret vedtok derfor å innføre handlingsalternativ 4:

Bestemmelser om døgnkvote i sportsfisket og årskvoten for flåter og mælkast oppheves. Kulturhistoriske innretninger med 400 kg kvote får økt kvote til 600 kilo. En uke lenger fisketid. Siste fiskedag for stangfisket ned for Holmfoss 15. august og opp for Holmfoss blir siste fiskedag 31. august. Kulturhistorisk fiske t.o.m. uke 32.

Radiotelemetriundersøkelse - undersøkelse av beskatning

Innsamlingsfasen ble avsluttet i 2022. Det har ikke blitt bevilget midler til å samle mer grunnlagsdata. Prosjektet har satt av finansiering til analyse og rapportering av innsamlede data. Forskere på NINA bearbeider grunnlagsmaterialet, og det forventes å foreligge en rapport i løpet av 2023.

Internettsider hos Norske Lakseelver

Arbeidet med å publisere informasjon om Numedalslågen på fellesløsningen til Norske Lakseelver pågår fortsatt, men fokus vil ligge på generell informasjon til allmennheten. Informasjon til lagets medlemmer vil fortsatt være å finne på <http://lagenlaks.no/>.

Laksetrapp i Rimstadelva

Fritzøe skoger har for ca 100 år siden skutt ut en renne i fjellet for tømmerfløting, denne har skapt oppgangshinder i elva. Ca 3-5 km elv på oppsiden er blitt utilgjengelig særlig for gyting av sjørret. Vi har fått kr 50.000 fra Miljødirektoratet til utredning av tiltak. Vannområdekoodinator i Numedalslågen har nå tatt ansvar for videre koordinering. Det legges opp til befaringer og undersøkelser i 2023, og utarbeidelse av endelig søknad i 2024.

Arbeidsplan 2023 for Numedalslågen forvaltningslag

- **Videreføre dagens kultiveringspraksis** i samarbeid med Lardal jeger og fisk og Lågens framtid.
- **Informasjon.** For å gjennomføre en rasjonell informasjonsspredning til alle, vil aktuell medlemsinformasjon legges ut på lagets hjemmeside: <http://www.lagenlaks.no/>.
- **Ivareta rettighetshavernes interesser** ved høringer og øvrig kontakt med det offentlige.
- **Fangstrapportering.** Videreføre arbeidet med å registrere fangsten i Lågen. Fangstrapportene er det viktigste grunnlaget for regulering av fisket. Valdeiere som ikke registrerer fangster rapporteres til Statsforvalter. Miljødirektoratet skal da stenge disse strekningene for fiske påfølgende år. All fangst skal minimum rapporteres en gang i uken. Rettighetshaver er ansvarlig for å etablere tilstrekkelige systemer for innsamling av rapporter fra fiskere på sitt område.
- Fortsette arbeidet med å **samle inn skjellprøver** for bl.a. å overvåke innslaget av rømt oppdrettsfisk og oppvekstforhold i sjø. Det er viktig at forvaltningslaget viderefører dette, da vi har en av de lengste dataseriene i landet. Vi søker om penger fra Statsforvalter til dette arbeidet.
- **Delta i prosjektgruppen for beskatningsundersøkelsene**
- **Arbeide videre med fisketrapp i Rimstadelva**
- Arbeide videre med å **legge inn informasjon om Numedalslågen på Norske lakseelvers nettsider**
- **Foreta midtsesongevaluering** basert på rapportert fangst og eventuelt innføre innskrenkninger eller utvidelser i fisket basert på fangst pr 12/7 i h.t. forhåndsavtalte handlingsalternativer.

Handlingsalternativene avtalt med Statsforvalteren videreføres:

Handlingsalternativ 1: Mer enn 50 % under gytebestandsmålet:

Fisket stoppes.

Handlingsalternativ 2: Mer enn 40-50 % under gytebestandsmålet:

Innføring av årskvotet for sportsfiskere for resten av sesongen på 2 laks over 3 kilo (gjelder også Hagnessvassdraget). Når kvoten er full, skal fisket opphøre. I tillegg en uke innkorting i sportsfisket (siste fiskedag ned for Holmfoss blir 1. august og 17. august opp for Holmfoss). To uker innkorting i fisket med kulturhistoriske redskaper. Siste fiskeuke blir da uke 29.

Handlingsalternativ 3: 10-40 % under gytebestandsmålet:

Innføring av årskvote for sportsfiskere for resten av sesongen på 2 laks over 3 kilo (gjelder også Hagnesvassdraget). Når kvoten er full, skal fisket opphøre. En uke innkorting i fisket med kulturhistoriske redskaper. Siste fiskeuke blir da uke 30.

Handlingsalternativ 4: Mer enn 30% over gytebestandsmålet.

Bestemmelser om døgnavote i sportsfisket og årskvoten for flåter og mælkast oppheves.

Kulturhistoriske innretninger med 400 kg kvote får økt kvote til 600 kilo. En uke lenger fisketid. Siste fiskedag for stangfisket ned for Holmfoss 15. august og opp for Holmfoss blir siste fiskedag 31. august. Kulturhistorisk fiske t.o.m. uke 32.

Vedtatt handlingsalternativ vil bli offentliggjort på nettsidene våre.